

Łucja Pawlicka-Nowak, Ryszard Laba

Kiszewy, woj. konińskie

Informator Archeologiczny : badania 19, 194

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KISZEWY
woj. konińskie

Muzeum Okręgowe
w Konińcu

Badania prowadziła dr Lucja Pawlińska-Nowak przy współudziale Ryszarda Laby. Finansował WKZ w Konińcu. Pierwszy sezon badań. Dwór /XVII w./.

Celem badań było zlokalizowanie relikwii dworu w Kiszewach. Wykop sondazowy założono na osi E-W. Szerokość wykopu wyniosła 2 m, długość zaś 40 m. Przeciął on kulminację niewielkiego wzniesienia usytuowanego wśród podmokłych łąk. Od południa ogranicza do niego niewielki ciek wodny. Wzniesienie w kierunku północnym, tj. od strony wał jest silnie zniwelowane, warstwy gruntu rozciągnięte przez intensywną uprawę. W odległości około 40 m od wzniesienia, na którym znajduje się dwór, w kierunku północno-zachodnim znajduje się niewielkie wzniesienie, na którym znajduje się drugie skupisko materiału ruchomego, być może w miejscu tym znajdują się relikty zabudowań gospodarczych. Na kulminacji wzniesienia występuje znaczne nagromadzenie ułamków cegły, pałeczek i kafli późnorennesansowych.

Majątek Kiszewy był własnością Lisieckich herbu Dryja. Ostatnim z tej rodziny był około 1836 r. Andrzej Lisiecki prokurator królewski

W przekopie odkryto fundament budowli o szerokości /na osi E-W/ ponad 30 m. Najprawdopodobniej zorientowana jest na osi NW-SE. Zasadniczą jej część znajduje się w południowej najbardziej wyniesionej partii wzniesienia.

Odsłonięto część budowli o rozbudowanym podziale wewnętrznym. Centralnym punktem dworu jest korytarz, z którego wiodą otwory drzwiowe do pozostałych pomieszczeń. Relikty budowli zachowały się w partiach fundamentowych, wykonanych z kamieni i tucznia ceglanego. Partie ceglane zachowały się tylko w pomieszczeniu związanym z ciągiem komunikacyjnym. Cegła pałeczkowa jest węższa i mniejsza od gotyckiej. Grubość murów wynosi około 120 cm dla obwodowych i 75 cm dla murów działowych. Szerokości odsłoniętych otworów drzwiowych wynoszą około 110-113 cm. Wyróżniono 4 zasadnicze warstwy kulturowe /I-humus, II-humus z gruzem, III-osadnicza, IV-budowlana/. Najwięcej materiału ruchomego dostarczyła warstwa III. Znalazły się w niej ułamki kafli renesansowych i manierystycznych, fragmenty naczyń szklanych, goniótek, naczyń glinianych o bogatym zdobnictwie, naparstek i fragment oprawki kościanej o interesującym renesansowym ornamentem.

Badania należy kontynuować.

KOŁO
woj. konińskie
Ratusz

Muzeum Techniki Ceramicznych
w Kole

Badania prowadził Jerzy Rybacki. Finansowało Muzeum Okręgowe w Konińcu. Pierwszy sezon badań. Ratusz XVII-XIX w.

Eksploatacji poddano jeden wykop o wymiarach 5 x 4 m wyznaczony przy ścianie północnej ratusza w miejscu fundamentu średniowiecznej wieży. Wyróżniono 7 warstw.

Warstwy III i IV wiążą się z okresem rozbudowy i przebudowy ratusza, a więc z I połową XIX w. Znalazły one warstwy osadnicze z okresu średniowiecza i późniejsze. Stąd obok typowej ceramiki średniowiecznej znaleziono tu ceramikę z XVII i XVIII w., a także szeląg Augusta II. Występowały także ceramiki współczesnej, kamionki i fajansu, jest z kolei wykielcem wkopów w tychże warstwach.

Warstwy V i VI były niemarzone. W warstwie Va, która mogła być pozostałością podłogi budynku gospodarczego w narożniku północno-zachodnim wykopu stwierdzono występowanie tzw. gnojówki. Odkryte w wykopie drewno to łazyna brzoźowa /miejscami zachowana kora/ oraz deski i belka z drzewa sosnowego. W warstwach drewna, a także w warstwach ziemi przedzielających je odkryto liczne szczątki kości. Głównie były to czaszki bydła rogatego, krowy i kozy.

Kilkanaście centymetrów powyżej pierwszej warstwy drewna w profilu północnym oraz na poziomie tej warstwy w części zachodniej wykopu natrafiono na fragmenty /podeszwy i wierzchy/ obuwia skórzanego. Towarzyszył mu kafel piecowy pokryty szkliwem zdobiony płaskorzeźbą figuralną.

Najliczniejszą grupą zabytków była ceramika naczyntowa. Wśród fragmentów naczyń glinianych wypalanych w tzw. atmosferze utleniającej występowały ułamki od naczyń pokrytych polewą. Ceramika stalowoszara wypalana w atmosferze redukcyjnej odznacza się dobrą technologią wykonania. Być może pochodzi ona z importu. Wstępna analiza materiału wykazała, że były to naczynia obtacsane na kole garncarskim lepione techniką wałkowo-taśmową i taśmową. Na obecnym etapie badań materiały z warstw V-tych i VI-tych datować można na XIV-XV w. Osobnego opracowania wymaga konstrukcja fundamentów ratusza. Nie została ona do końca wyjaśniona głównie z przyczyn technicznych.

Dokumentacja rysunkowa i fotograficzna oraz materiały archeologiczne znajdują się w Muzeum Techniki Ceramicznych w Kole.